

Звіт
за результатами відвідування
Біляївського психоневрологічного інтернату

25.05.2023 року

м. Кропивницький

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НПМ здійснено відвідування Біляївського психоневрологічного інтернату.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Григоренко Ольга Олександрівна головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівник групи НПМ;

Жученя Віктор Семенович – представник громадської організації.

Адреса розташування місця несвободи: с. Біляївка, Олександрійського району, Кіровоградської області.

Біляївський психоневрологічний інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що створений для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в закладі.

Під час відвідування здійснювався моніторинг стану забезпечення конституційних прав підопічних на повагу до гідності та індивідуального розвитку, на охорону здоров'я, реабілітацію, медичну допомогу, а також прав на гідні та безпечні умови проживання, на якісне харчування, на доступ до інформації та правової допомоги.

Під час моніторингового візиту адміністрація установи забезпечила вільний доступ членів моніторингової групи до всіх приміщень закладу та індивідуального спілкування з особами які утримуються в Біляївській ПНІ.

Відповідно до штатного розпису інтернату – штат працівників складає - 63,5 посади, із них: адміністративний персонал - 6 посади; господарський персонал - 18; медичний персонал - 34,5; кухонний персонал - 5.

Заклад розташований у п'яти приміщеннях, відокремлених одне від іншого та розрахований на 100 осіб. Станом на 25.05.2023 в інтернаті перебувало 99 підопічних жінок, з них недієздатних – 28; ліжкохворих – 24.

Відповідно до Наказу №73 від 04.04.2022 Комунальної установи «Слов'янський психоневрологічний інтернат» «Про евакуацію мешканців КУ Слов'янський психоневрологічний інтернат» здійснено евакуацію 20 підопічних із Слов'янського ПНІ до Біляївського ПНІ.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ до Біляївського ПНІ здійснено 11.08.2020 року. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:

- на даний момент проведення моніторингу підопічні не мають власного сімейного-лікаря. Лікар з яким було укладено декларації змінив місце проживання.
- у корпусі №1 на деяких вікнах першого поверху облаштовані ґрати, що може становити значну небезпеку в разі виникнення пожежі. Моніторинговою групою зафіксовано неналежні умови проживання підопічних закладу, а саме: в туалетній кімнаті корпусу №1 відсутні двері в туалетних кабінках, що порушує право на приватність підопічних.
- моніторинговою групою було зафіксовано порушення права на приватність. Душові кабінки не облаштовані дверима чи ширмами.
- в лазні відсутні спеціальні стільчики та східці для безпечного миття. відсутні поручні та інші прилаштування для осіб з мало мобільних груп.

За результатами відвідування Біляївського психоневрологічного інтернату були направлені рекомендації щодо усунення порушень та недоліків:

- Кіровоградській обласній державній адміністрації та Кіровоградській обласній раді;
- Департаменту соціального захисту населення ОДА;
- Керівництву Біляївського психоневрологічного інтернату.

Факти, виявлені під час відвідування

Під час відвідування встановлено, що за час з попереднього візиту (серпень 2020 року) в інтернаті відбулися деякі позитивні зміни на краще. Для проживання підопічних жінок використовується дві двоповерхові будівлі, в яких облаштовано 21 спальні кімнати. Кімнати розраховані на 2-4 особи. На всіх поверхах облаштовано кімнати відпочинку з телевізорами. Для перегляду телевізійних передач в кімнатах і коридорах встановлено телевізори. Проведено ремонт деяких кімнат. Частина старих дерев'яних вікон замінена на сучасні металопластикові.

Під час спілкування з підопічними скарг, заяв чи звернень на умови проживання, харчування, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги не надійшло.

Катування та інші форми жорсткого поводження

Під час моніторингового візиту не виявлені порушення конституційних прав людини і громадянина. В інтернаті не виявлено фактів побиття, погроз фізичного насилля, обмеження рухів і свободи.

Зі слів підопічних в закладі відсутня кімната для ізоляції, не використовуються до підопічних ремені чи паски для фіксації в період погіршення психологічного стану підопічних.

З слів підопічних ставлення персоналу до них дружнє. Персонал не допускає принизливих висловлювань до підопічних.

Право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю.

Під час візиту встановлено, що дієздатні підопічні мають банківські картки, розпоряджаються коштами особисто. Підопічні відвідують в супроводі працівника інтернату магазини та проводять закупівлю необхідних продуктів та товарів. В наявності відповідні документи, обліки та звіти. Коштами недієздатних підопічних розпоряджаються опікуни родичі.

Права осіб з інвалідністю (Стаття 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»).

В інтернаті всі будівлі де проживають або можуть перебувати маломобільні підопічні обладнані пандусами.

Право на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

В ході візиту здійснено перевірку інтернату щодо організації надання медичної допомоги підопічним. Медичний супровід підопічних здійснюють в відділеннях закладу штатним медичним персоналом. Вартість медикаментів на одного підопічного на один день складає – 5,20 грн.

З всіма підопічними інтернату укладено декларації про надання медичної допомоги. Під час огляду наявних медичних препаратів - ліків з простроченим терміном використання не виявлено.

Медична документація ведеться відповідно до наказу МОЗ України від 14.02.2012 №110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності і підпорядкування».

Журнали предметно-кількісного обліку ліків ведуться ретельно, по кожному препарату, залишки медикаментів наявні в достатній кількості (фото7,8).

Разом з тим, під час відвідування пансіонату групою НПМ були виявлені порушення та недоліки, що призводять до порушення прав підопічних, зокрема:

1. Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

У зв'язку із запровадженням в державі режиму воєнного стану, масовими ракетними обстрілами у приміщення інтернату, визначене як укриття, не відповідає вимогам затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 “Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту”.

Необладнані та не відповідають встановленим нормам прилаштовані укриття (приміщення складів для продуктів та овочів) для підопічних, які використовуються під час сигналу «Повітряної тривоги». Приміщення підвальні, вологі та непридатні до використання на даний час. Не встановлені показники (стрілки) руху підопічних до укриттів.

У порушення пункту 5, підпункту 1 пункту 7 Порядку тимчасового переміщення (евакуації) та забезпечення умов для перебування на території України, де не ведуться бойові дії, або за межами України дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 березня 2022 року № 385 (далі – Порядок), адміністрацією закладу не здійснено належних заходів щодо своєчасної підготовки підопічних та персоналу до евакуації на випадок раптового виникнення такої потреби. Зокрема, не визначено можливих маршрутів евакуації, місця евакуації, матеріально-технічної бази, необхідної для евакуації громадян, тощо.

2. Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло. (Ст. 48 Конституції України, ст. 37 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», ст. ст. 36-38 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»)

Харчування в інтернаті чотириразове з проміжками часу не більше ніж чотири години. Вартість харчування на одного підопічного в день становить – 91,4 грн. Моніторингова група отримала позитивні відгуки на харчування. Меню різноманітне, в раціоні наявне м'ясо, риба, овочі, фрукти, соки. Добові проби харчування зберігаються в холодильнику, промарковані. На час здійснення моніторингу в приміщенні їдальні проводився ремонт, підопічні здійснювали прийом їжі на подвір'ї інтернату (фото 12,13).

На другому поверсі житлового корпусу відсутні туалетні кімнати, підопічні вимушені відвідувати туалет на першому поверсі, що стає проблемою у нічний час.

В туалетній кімнаті корпусу №1 відсутні двері/перегородки в туалетних кабінках, що порушує право на приватність підопічних (фото 6).

Рекомендації:

Кіровоградській обласній державній адміністрації.

1. Здійснити контроль за усуненням недоліків вказаних у звіті моніторингової групи.

Адміністрації Біляївського ПНІ.

1. Вжити заходи щодо обладнання та приведення до існуючих норм наявні укриття для підопічних під час надходження сигналу «Повітряна тривога». Розробити та розмістити в житлових будівлях Плани евакуації підопічних що використовуються під час сигналу «Повітряної тривоги». На території інтернату встановити показники (стрілки) руху підопічних до прилаштованого укриття.
2. Провести заняття з персоналом інтернату та підопічними щодо набуття ними навиків по пересуванню до укриття під час сигналу «Повітряної тривоги».
3. Облаштувати туалет на другому поверсі житлової будівлі, обладнати існуючі туалетні кабінки дверима, ширмами.

Додатки: фотокопії на 3 арк.

Керівник групи НПМ

головний спеціаліст відділу сприяння

Роботі регіональних представництв

Секретаріату Уповноваженого

Верховної Ради України

з прав людини

Ольга ГРИГОРЕНКО

(фото 1)

(фото 2)

(фото 3)

(фото 4)

(фото 5)

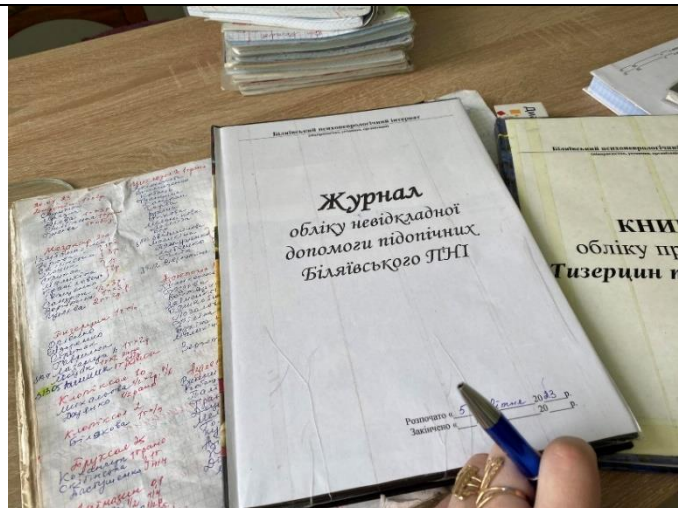
(фото 6)

(фото 7)

(фото 8)

(фото 9)

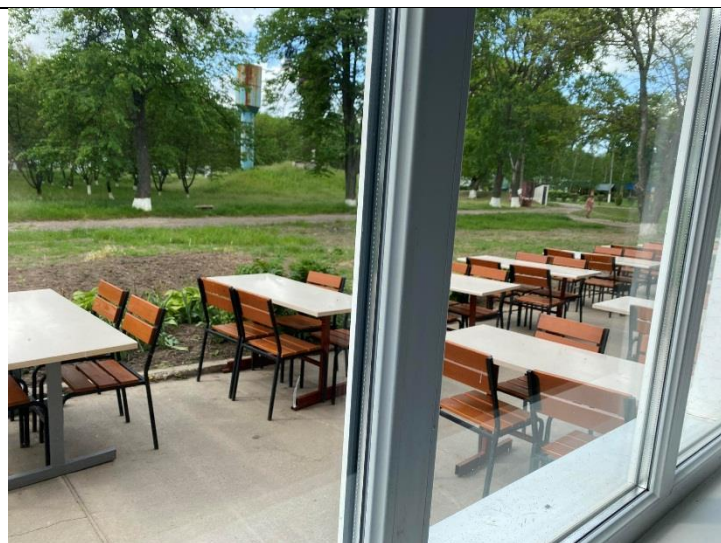
(фото 10)

(фото 11)

(фото 12)

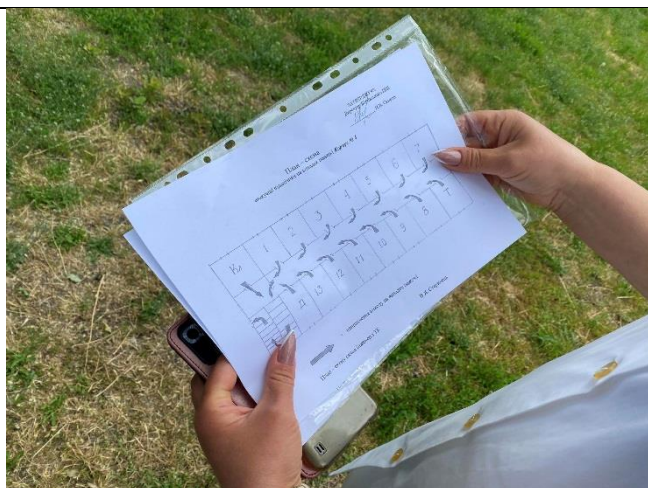
(фото 13)

(фото 14)

(Фото 15)

(Фото 16)

(Фото 17)

(Фото 18)

